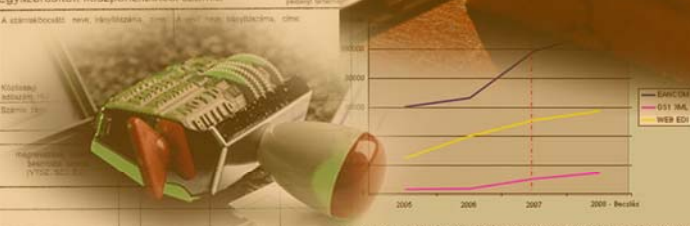
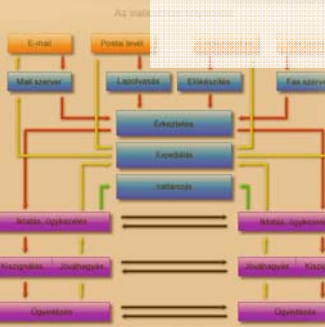

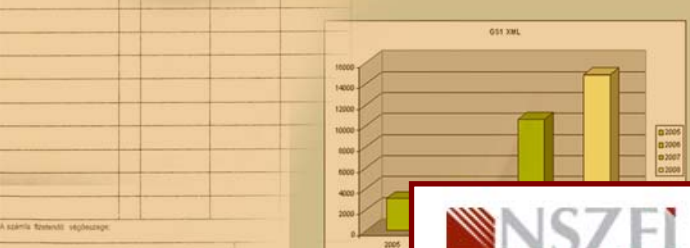

Hartyániné Barta Judit

Az irodai gépírás alapjai: II. Az írássebesség fokozása

Forrás: eCom szabványok alkalmazása 2005-2007 (és becslés 2008-ra)

A követelménymodul megnevezése:
Gépírás és levelezés

A követelménymodul száma: 1586-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-008-50

MINŐSÉG ÉS MENNYISÉG A GÉPÍRÁSBAN

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

1. ábra. Szerkesztőség¹

A médiában elengedhetetlen az információk minél gyorsabb rögzítése, feldolgozása és továbbítása a közönség felé. Tegyük fel, hogy Ön e területen dolgozik. Az egyik tudósítójuk szenzációs hírral hívja Önt, amit minél gyorsabban írásban rögzítenie kell a pontosság és hitelesség érdekében. Szerencsére megértette a gépírástanulás során a jól használható sebességű adatbevitel fontosságát, és lelkiismeretesen gyakorolt, ezért Ön versenyképes pozícióban van írássebességét illetően. Pillanatok alatt legépeli és közölhetővé teszi a hírt, felettesei legnagyobb meglepedésére. Hurrá, ismét értékes időelőnyre tettek szert a konkurens médiával szemben!

¹ Forrás: http://iwa.manna.ro/UserFiles/Image/2008/09/26/10erdelytv_studio_ae_o1.jpg (2010. július 25.)

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Gépírási készséggel akkor rendelkezik, ha jól használható sebességgel hibátlanul tud szövegeket másolni, illetve diktálás után gépelni tízujjas vakírással. Az összehangolt, gyors és biztonságos mozgáskultúrához még további gyakorlásra van szüksége. Az eddigi kötött kéztartásból fokozatosan, észrevétlenül át fog térni a kötetlenebb, gazdaságosabb **lebegő kéztartásra**. Ez azt jelenti, hogy nem az alaptartás billentyűiről kiindulva tudja csak érzékelni az egyes betűk (különösen a nehezebben elérhető, kezelhető) helyzetét, hanem bármelyiket bárhonnán, kezét a billentyűzet felett lebegtetve, jóformán az alaptartás érintése nélkül tudja fogni. A billentyű leütéséhez szükséges részmozdulatok leegyszerűsödnek, minden felesleges kísérőmozgás, irányváltoztatás elmarad, az ujjak már az előző billentyűk leütése közben előkészülnek a következő mozdulatra. Ezáltal jóval nagyobb írássebesség érhető el.

A SEBESSÉG

A gépírói munka eredményességének két fontos mutatója van: **a hibátlanság és a gyorsaság**. A kettő elválaszthatatlan egymástól, hiszen a hibázások-javítások száma kihat a gyorsaságra és megfordítva. Nem elég, ha egy adatbeviteli feladat gyorsan elkészül, csak az az írásmunka elfogadható, amely hibátlan is mind helyesírási, mind gépelési szempontból.

A sebességfokozás célja, hogy egy időegység alatt minél több hibátlan leütést tudjon végezni. Vagyis a gyorsaságot a percenkénti leütésszámmal mérhetjük. Leütésnek számít minden billentyű kezelése, ami a szövegben szereplő karakterek megjelenítéséhez szükséges, illetve ha sortartással ír, akkor a sorváltás is (a kézi sortörés: Shift+Enter – két leütés).

A szóközöket is számoljuk, hiszen jelentésük, szavakat elválasztó szerepük van, és azokat is le kellett ütnie. Ugyanez igaz a váltóra (Shift) és a segédbillentyűkre (Alt, AltGr, Ctrl). Egy gyakorlat **leütésszámát** úgy tudjuk legkönnyebben **kiszámolni**, hogy a szöveg kijelölése után kiválasztjuk a szövegszerkesztő program karakterek számlálására szolgáló menüpontját (pl. Microsoft Office Word esetén: Eszközök/Szavak száma), s a szóközökkel együtt számított karakterszámhoz (hiszen a szóközt is le kellett ütni, hogy a szavakat elválasszuk egymástól), még hozzáadunk minden váltóval írt karakter és minden sorváltás (ha sortartással írunk) esetén plusz 1 leütést.

Másolási gyakorlatoknál a sorok végén göngyöltve feltüntetik a leütésszámot, ami azt jelenti, hogy az első sor végén a sor tényleges leütésszáma szerepel, a további sorokban viszont már nem az adott sor leütésszáma, hanem az előző soroknak az adott sor leütésszámával növelt mennyisége áll. Ilyenkor a gépelt feladatunk leütésszámának kiszámításához megnézzük az utolsó teljesen kiírt sorunk végén megadott leütésszámot, és hozzáadjuk a töredéksor leütésszámát. (Ha az utolsó sorunk végéről csak néhány leütés hiányzik ahhoz, hogy teljes legyen, akkor ezen sor végén álló leütésszámból is kivonhatjuk a hiányzó leütések számát.) Ebben az esetben a töredéksornál természetesen hozzá kell adnunk a váltókezelésből vagy segédbillentyűk használatából adódó plusz leütéseket.

A sebességfokozás során nagy szerephez jut az idő, és annak mérése. Jó szolgálatot tesz e célból egy stopperóra, noha nincs szükségünk századmásodperc pontosságú mérésre, mint a sportban. Viszont jól láthatja, hogyan fejlődik írástempója, illetve azt is, hogy a gyorsaságra vagy a hibátlanságra kell nagyobb hangsúlyt fektetnie a gyakorlás során.

2. ábra. Modern és hagyományos stopperóra²

MI SZÁMÍT HIBÁNAK?

Egy hibapontnak számítanak:

- a **betűhibák**: elütés, betűkihagyás, betűbetoldás, betűcsere, hiányzó szóköz, felesleges szóköz;
- **szóhibák**: kihagyott szó, felesleges szó, szócsere;
- **írásjelhibák**: hiányzó, felesleges vagy más írásjel;
- a helytelen **kéztartásból** eredő hiba, amely több szóra is kiterjedhet;
- helytelen **váltóhasználatból** eredő hiba;
- helytelen **sorváltás**.

² Forrás: <http://www.3-evezred.hu/UserFiles/Image/200708/19ora0001.jpg> – hagyományos stopper; http://files.mozgasvilag.hu/prod/silva_stopper_starter.jpg – modern stopperóra (2010. július 25.)

Két hibapontnak számít a sortévesztés: ilyenkor a szem eltéved (rendszerint azért, mert a gépíró felemeli tekintetét a másolandó szövegről), s másolást másik sorral folytatja. Ilyenkor a hiányzó leütéseket ki kell vonni a leütésszámból, illetve a többletleütést hozzá kell adni.

Egy szóban bármennyi hiba van, egynek számít. Természetesen, ha egy szóképet nem tudott végigírni a megszabott idő leteltéig, nem számít hibának, ha amit leírt belőle, hibátlan.

Munkája minősítésére a már jól ismert táblázatot használhatja:

3. ábra. Hibahatárok javítható feladatokhoz

A billentyűzet elsajátítása után a másolási készség fejlesztésén kívül fontos feladat tehát az írás sebességének fokozása. Az eddigi kötött kéztartásból fokozatosan áttér a lebegő kéztartásra, mely sokkal nagyobb írássebességet tesz lehetővé. Ez a megfelelően összeállított gyakorlatok hatására természetes folyamatként megy végbe, nem lehet, és nem is kell erőltetni. Írássebességünk fokozásának érdekében különböző, változatos gyakorlatokkal ügyesíthetjük és gyorsíthatjuk ujjainkat.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

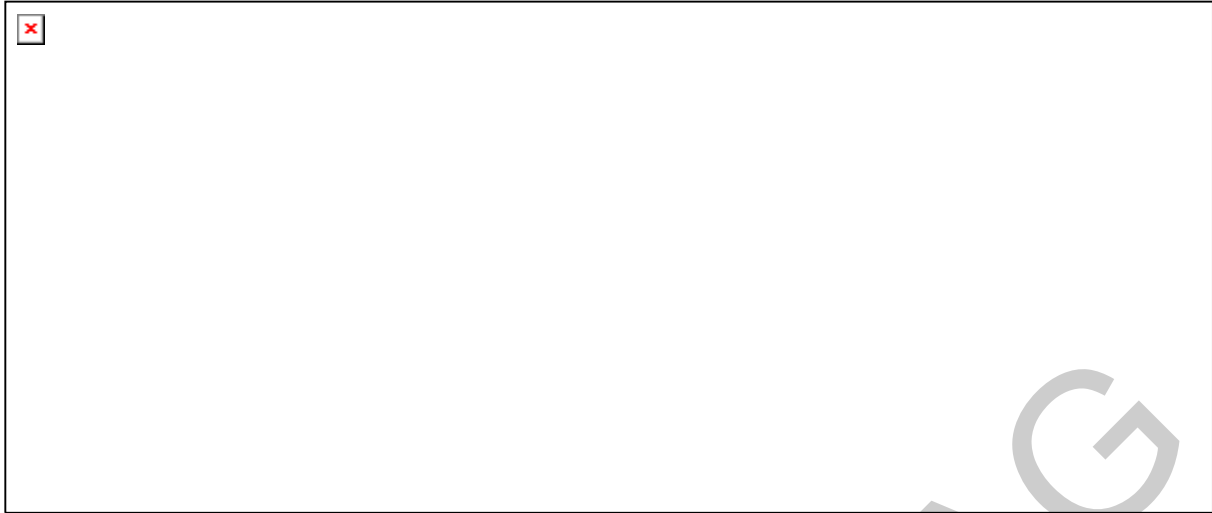
1. Teremtse meg önmaga számára a biztonságos és egészséges **munkakörnyezetet!**
2. Először **olvassa el** a gyakorlatok leírását, majd a leírtak alapján **gyakorolja** a mintasorokat!
3. Az írás megkezdése előtt végezzen **bemelegítő gyakorlatokat!**
4. Ügyeljen a **helyes kéz- és testtartásra!**
5. Továbbra is tartsa be a **tízujjas vakírás szabályait** (ujjrend!)
6. Amennyiben egyedül gyakorol, egyes gyakorlatoknál kérjen meg valakit **időmérésre!**
7. Igyekezzen minden **hibát észlelni és javítani!**
8. Minden feladatot **ellenőrizzen**, következetesen jelölje hibáit, és elemezze azok okát!
9. Egészsége megóvása érdekében 30–60 percenként iktasson be pihentető testmozgással egybekötött **szüneteket!**

A SEBESSÉGFOKOZÓ GYAKORLATOK

1. Ujjtornák az ujjak gyorsaságának fokozására

Az írássebesség növelésének egyik feltétele az ujjak mozgékonyasága, a rendezett és gyors ujjmozgás. Naponta 3–5 perc ujjtorna segít az ujjak ügyességének fejlesztésében.

Ujjkörzés

4. ábra. Ujjtorna – ujjkörzés

1. Kiinduló tartás: Emelje fel a kezét, ujjait egyenesen kinyújtva!
2. Lazítsa el ujjait, s ujjával egyenként rajzoljon a levegőbe tíz kicsi kört egymás után!
3. Kiinduló tartás: nyújtsa ki az ujjait!
4. Lógassa le kezét a teste mellett, és lazítsa ki a csuklóját!
5. Ismétlje meg a gyakorlatot, de most olyan nagy köröket rajzoljon ujjával, amekkorákat tud!

Koppintás

5. ábra. Ujjtorna – koppintás

1. Kiinduló tartás: Emelje fel a kezét, ujjait egyenesen kinyújtva!
2. Helyezze kezét az asztalra; lazítson!
3. Ujjait egyenként, lassú mozdulattal emelje fel, amilyen magasra tudja, majd hirtelen koppintson az asztalra!

Ujjhajlítás

6. ábra. Ujjtorna – ujjhajlítás

1. Kiinduló tartás: Emelje fel a kezét, ujjait egyenesen kinyújtva!
2. Lazítsa el ujjait és csuklóját!
3. Egyenként hajlítsa előre ujjait, amennyire csak tudja! Nem baj, ha a többi ujj is elmozdul.

Ujfterpesz

7. ábra. Ujjtorna – terpesztés

1. Kiinduló tartás: Emelje fel a kezét, ujjait egyenesen kinyújtva!
2. Feszítse szét ujjait!

3. Ebből a helyzetből kiindulva távolítsa el egymástól egyenként az ujjait, amennyire csak lehetséges! Fájdalmat ne okozzon magának, a rendszeres téringtől idővel úgyszólván lazább lesz a keze.

Az ujjtornát mindig lazítással fejezze be!

2. Ujjtechnikai gyakorlatok

A ujjtechnikai gyakorlatoknak sok fajtája van, de mindegyiknél elsősorban az ujjak mozgásának ügyesítésén van a hangsúly. Ebben a gyakorlóanyagban elsősorban olyan gyakorlatokat értek alatta, melyek rendszerint nem értelmes szavakból állnak, hanem olyan – általában szavakból kivett mozdulatokból –, amelyekben egy-egy nehéz betűfogást gyakorlunk. De értem alatta az olyan gyakorlatokat is, melyekben egy-egy sebességfokozás céljából kiszemelt betűhöz sorra kapcsoljuk az összes többi betűt. Ilyenkor az adott betű minden más betű előtti is utáni pozícióban való fogását érzékeljük. Ez utóbbira álljon itt egy példa leggyakoribb magyar magánhangzónkkal.

A nehezebb billentyűfogások lassítják az írást, megakasztják annak ritmusát. Gondos gyakorlással ez minimálisan csökkenthető. Érdemes ezekből a gyakorlatokból 3–5 sort írni! (Fontos figyelmeztetés: A Másolás, Beillesztés műveletek hatására nem fokozódik a gépelési sebessége.)

Ujjtechnikai gyakorlat az e betűvel

eae eáe ebe ece ede eee eáe efe ege ehe eie eíe eje eke ele eme
ene eoe eóe eőe eőe epe ere ese ete eue eúe eüe eűe eve eye eze

3. Gyakori szavak – gyakori toldalékok

A sebességfokozás hatékony módja, ha a nyelvünkben gyakori szavakat külön-külön is gyakoroljuk. Még szerencsésebb, ha ezek a gyakori szavak gyakori betűkapcsolatokat is tartalmaznak, illetve a leggyakrabban használt toldalékokkal, igekötőkkel együtt írjuk őket. Maradjunk az e betűs gyakorlatoknál a továbbiakban is! (A gyakorlatban vastagítva jelöltem a gyakori betűkapcsolatokat.)

Gyakori szavak – gyakori toldalékok az e betűvel

ellenben **e**lképzelés sz**e**rves **e**nnem füzet**e**n **e**lmarad **v**erseny

4. Helyesírási gyakorlat

Jó gépi írás csak jó helyesírással lehet! Szánjon időt a szópéldákban szereplő helyesírási szabályok tudatosítására!

Igyekeztek helyesírási készségét folyamatosan fejleszteni. Erre kitűnően alkalmasak a változatos másolószövegek, amelyek kifogástalan helyesírással készültek, és a különböző helyesírási gyakorlatok. Értelemszerűen sokkal gyorsabban tud gépelni, ha nem kell helyesírási tudnivalókon törnie a fejét. Ugyanakkor, ha munkája során olyan szavakkal találkozunk, amelyek helyesírásával, írásának szabályaival nincs tisztában, célszerű utánanéznie. Így a későbbiekben ez már nem jelent nehézséget.

Helyesírási gyakorlat az e betűvel

ezeremester elvegyült egyelőre, egyenlőre, átellenben elem,

5. Idegen szavak

Amíg egy szónak nem ismerjük a jelentését, addig az értelmetlen, jelentés nélküli betűcsoport marad. Ha munkája során egyszer találkozott egy idegen szóval, valószínűleg máskor is fog. Érdemes megismernie a jelentését, így legépelni is sokkal könnyebben, gyorsabban tudja. Utánanézhethet a szó jelentésének az idegen szavak szótárában vagy az Interneten, de az is lehet, hogy magyar nyelvi értelmező kéziszótárban érdemes keresgélnie, mert lehet, hogy az adott szó nem is idegen, csak az Ön számára ismeretlen.

Idegen szavak e betűvel

elektroencefalogram elevátor eszperantó elektrolízis menedzser

6. Váltakozó billentésű szavak

Váltakozó billentésűnek nevezzük az olyan szavakat, amelyekben rendre úgy következnek a betűk, hogy egyik a bal, másik a jobb kézre esik. Ezek a legkönnyebben, így egyben a leggyorsabban írható szavak. Kitűnően szolgálják sebességfokozási céljainkat és előkészítők a lebegő kéztartásra való áttérésnek.

Váltakozó billentésű szavak

elemek szemeit, penge, menet, nemezsel kemencét, tétlenség,

7. Szógyakorlatok az alaptartás betűi nélkül

Ezek a gyakorló sorok azáltal segítik a lebegő kéztartásra való áttérést, hogy írás közben egyetlen egyszer sem kell visszatérnie az alaptartásba, mivel egy sem szerepel a szavakban az a, s, d, f, j, k, l, é betűk közül.

Szógyakorlat az alaptartás betűi nélkül

műveire öntöző ünnepe átevez órái országból nemzetéről ügyei

8. Betűkettőzések

A betűkettőzések azért igényelnek különös figyelmet, mert már a kezdő gépíró is hajlamos gyorsan, az ütemet szem előtt tévesztve leütni egymás után a billentyűt. Ez gyakran azt eredményezi, hogy a túl gyors mozdulat miatt csak egyszer üti le a betűt. Éppen ezért fokozottan figyeljen a betűkettőzések írásakor az ütem megtartására!

Betűkettőzések az e betűvel

beemel, ideenged leereszt, teleenged teendők leeszi, leendő

9. Nagy ugrások

A nagy ugrásokban a billentyűzeten legalább két sor különbség van két egymást követő betű helye között. Gyakorlásuk nagyban hozzájárul az ujjak mozgékonyabbá válásához.

Nagy ugrások az e betűvel

ebbe beenged belép cet ecetes kecsesen mérce vereckei növel

10. Félkezes szavak

A félkezes szavakban vagy csak bal vagy csak jobbkezes betűk szerepelnek. Amennyiben egy konkrét betűhöz válogatunk szógyakorlatokat, értelemszerűen az arra a kézre eső betűk fognak szerepelni a szavakban, amelyre az adott betű is esik.

Félkezes szavak az e betűvel

berregve vegye vert terve egyed fegyver vegyes egyesre eredet

11. Kilencujjas szavak

Nevezhetnénk őket tízujjas vagy nyolcujjas szavaknak is, attól függően, hogy a közbillentyűt csak egyik vagy mindkét hüvelykujjunkkal kezeljük, illetve egyáltalán számítjuk-e a szóközt a szó részeként. Ez a hosszú szavak azon változata, mikor egy szóban minden ujjunk kezel legalább egy betűt.

Kilencujjas szavak

ernyősök, nemsokára megalkuvása elutazásra, erszényeikkel,

12. Rövid szavak

A rövid szavak elsősorban a gyors közbillentyű-használat gyakorlására szolgálnak

ház vet őz zár vét méz tél kár nyom old üt, edz táv túl tűr

13. Hosszú szavak

A magyarban az átlagos szóhosszúság 6 betű. Leggyakoribbak az 5–6 betűs szavak, a 8 betűsnél hosszabb szavak már hosszúnak számítanak. Ezek írása nagyobb figyelem-összpontosítást igényel. A hosszú szavak gyakorlásának egyik fajtája, mikor nagyobb számokat írunk ki betűvel.

Hosszú szavak

számítástechnikailag tisztviselőjükkal igazgatóhelyettesekkel
ötvenhárommillió-nyolcszázhetvenhatezer-kilencszázhetvenhárom.

14. Mondatgyakorlatok

A szavakból álló sorokhoz képest a mondatgyakorlat gyakorlatiasabb, nyelvileg, gondolatilag is összetartozó egységet alkot. Jó előkészületül szolgál a folyamatos másolási feladatokhoz. A mondatgyakorlat végén rendszerint feltüntetik annak leütésszámát, így kiválóan alkalmas pl. egyperces másolás mérésére. A mondatgyakorlat kétsoros is lehet, ha pl. a kötőjelet vagy a sorváltást szeretnénk vele gyakorolni.

Mondatgyakorlat az e betűvel

Kedden bejelentette, hogy a rendezvényen nem lehet jelen.

58

15. Váltógyakorlat

A gyors váltókezelés is a sebességfokozás egyik eszköze; nem elhanyagolható, milyen gyorsan tudjuk írni a nagybetűs szavakat. A helyes váltókezelés mindig háromütemű marad (1. Shift lenyomása; 2. a betű leütése; 3. visszatérés az alaptartásba), csak egyre biztonságosabban és gyorsabban történik. Ezt váltógyakorlatokkal segíthetjük elő.

Váltógyakorlat

Európa. Dél-Afrika. Eötvös Loránd. Szegedi Tudományegyetem.

Nemcsak a váltó, hanem a segédbillentyűk használatát is érdemes gyakorolni sebességfokozás céljából.

16. Gyakorlat a számokkal

A számoknak úgy tűnik, egyre nagyobb jelentősége van mindennapi életünkben. Mindenképpen érdemes nemcsak elsajátítani a számok helyét a billentyűzeten, de tízujjas vakírással történő minél gyorsabb kezelésüket is megtanulnia. Időnként iktasson be gyakorlásába egy-egy, számokat tartalmazó gyakorlatot is!

A Hagia Sophia belső tere 820 nm, kupolaátmérője meghaladja a 30 méter; 558-ban az eredeti boltozat leomlása miatt újjá kellett építeni.

17. Írásjelgyakorlat

A számokhoz hasonlóan a legtöbbször előforduló írásjelek gyakorlására, rendszeres ismétlésére is fordítson gondot, hiszen ha nem jut eszébe, hol is található az adott írásjel, máris értékes másodperceket veszít, megtorpan az írása. Valószínűleg a **pont** és a **vessző** kezelése nem jelent gondot, de ezeken kívül igen gyakran előfordul a szövegekben **kérdőjel**, **felkiáltójel**, **idézőjel** és **zárójel** is. Említésre méltó még a pontosvessző, amit ráadásul az Alt Gr billentyű segítségével tud elővarázsolni. Természetesen nehéz lenne egy-egy mondatba beletenni az összes írásjelet, ezek gyakorlása inkább szövegek vagy mozdulatgyakorlatok formájában történik.

"S lélekze Jónás, mivelhogy kifulladt." (Babits: Jónás könyve II.)
Ez így működik?! Szinte hihetetlen számomra; utána is nézek!

Zenére írás – a gyorsaság szolgálatában

A gépírástanulás során a zenét leginkább ütemadóként használjuk a monotonia oldása érdekében, ugyanakkor időnként sebességfokozó célzattal is írhatunk zenére. Írhat úgy, hogy minden ütemre leüt egy billentyűt, de úgy is, hogy csak minden második ütemre. A zene kiválasztásakor ügyeljen arra, hogy írástempójához képest se túl gyors, se túl lassú ne legyen! Ha felveszi a zene ritmusát, egy másodpercmutatós óra vagy stopper segítségével meg tudja számolni, hány ütem hangzik el egy perc alatt. Saját írássebességét könnyen lemérheti egy egyperces másolás írásával.

A zenére történő ütemes írás úgy segíti a sebességfokozást, hogy ha megtartja a ritmust, akkor a nehezebb betűfogásokat is ugyanolyan sebességgel írja, mint a többi, vagyis nem torpan meg az írás sebessége. Időnként, nem túl hosszú ideig alkalmazva hasznos és kellemes gyakorlási forma. Órákon át zenére írni rendkívül fárasztó – ezt ne tegye!

Ahhoz, hogy a felsorolt gyakorlatokkal a kívánt mértékben tudja fokozni gépelési sebességét, megfelelő olvasási készséggel is kell rendelkeznie!

VISSZATARTÓ GYAKORLATOK A HIBÁTLANSÁG MEGŐRZÉSE ÉRDEKÉBEN

A sebesség visszatartására azok a gyakorlatok alkalmasak, amelyek fokozott figyelmet igényelnek. Következzék néhány a teljesség igénye nélkül.

1. Hangos betűzés

Minden gyakorlás alkalmával érdemes beiktatnia néhány sornyi hangos betűzést. Ez különösen a nehezebb betűfogásoknál segít a hibátlanság megőrzésében, és az ütemes írás megtartásában. Bármely gyakorlatot írhatja hangos betűzéssel, és különösen hasznos az idegen szavak, a hosszú szavak, a nehéz betűfogások, de akár bonyolultabb – többféle írásjelet vagy számot, nagybetűt tartalmazó – mondatgyakorlat esetén is.

II. Lajos 1869-ben kezdte meg Neuschwanstein tündérvár építését.

2. Tükörírás

A tükörírást valószínűleg már jó néhányszor gyakorolta hibái javításakor. A továbbiakban is jól használható gyakorlat elsősorban akkor, ha úgy érzi nagyon gyorsan, de sok hibával ír. Ilyenkor írjon egy-egy sort tükörírással!

.tésétípe rávrédnüt nietsnawhcsueN gem etdzek neb-9681 sojaL .II

3. Írás ütemadó segítségével

Időnként "porolja le" a metronómot, ha van rá lehetősége, de használhat ütemadóként zenét is. Ebben az esetben olyan zenét válasszon, aminek ritmusa valamivel lassabb, mint az Ön írássebessége. Tükörírással is írhat zenére. Ez nem tartozik a könnyű gyakorlatok közé, de nagyon jól fejleszti a figyelmét.

Írás közben tekintetét mindig tartsa a másolandó szövegen!
!negevözs ódnalosám a astrat gidnim tétetniket nebzök sárí

4. Betűkihagyásos másolások

Írja úgy a gyakorlósort, hogy először csak a mássalhangzókat üti le, és a magánhangzók helyett szóközt ír, azután megfordítva.

Ennek az igen nagy figyelmet igénylő gyakorlatnak egy másik, játékos formája tanulócsoporthal is végezhető. Pl. egy mondatgyakorlatnál osszunk minden tanulóra egy-egy betűt a mondatból. (Lehetőleg olyan gyakorlatot válasszunk, hogy minden tanulónak jusson egy betű, és ne maradjon olyan betű, amelyet nem osztottunk ki. A szóközt és a sorváltást betűzhetik közösen is.) Ezután gépeljék le a gyakorlatot úgy, hogy mindenki csak a saját betűjét mondja hangosan, a többit magában betűzve. Többször írják le egymás után a gyakorlatot, míg mindenkinek jól megy.

Példamondat 18-20 fős tanulócsoporthoz számára: (A köz és a gondolatjel közösen betűzhető.)

A szó elszáll, az írás megmarad - tartja a bölcsesség.

5. Szófelépítés vagy lebontás

Szintén erős koncentrációt igénylő feladat, amikor betűnként felépítünk vagy lebontunk egy hosszabb szót. **Felépítéskor** (más néven piramisépítésnek is nevezik) először csak az első betűt ütjük le, s a feladat szerint szóköz vagy sorváltás után a következő szóképből már kettő, majd hármat és így tovább. A **szólebontás** ennek ellentéte: a szó végéről hagyunk el rendre egy-egy betűt, míg el nem fogy.

Szófelépítés – minden szóképből új sorba kerül kézi sortöréssel

Ha a gyakorolni kívánt szó nincs Ön előtt leírva, akkor először gépelje le!

lelkiismeretével

regisztrál auditál aspektus kontroll lojalitás empátia stressz
koherencia kompetencia kooperativitás humán komplexus menedzsment

► Keresse meg az idegen szavak szótárában (nyomtatott vagy on-line) a szavak jelentését, és írja melléjük!

regisztrál: _____
auditál: _____
aspektus: _____
kontroll: _____
lojalitás: _____
empátia: _____
stressz: _____
koherencia: _____
kompetencia: _____
kooperativitás: _____
humán: _____
komplexus: _____
menedzsment: _____

Gyakorlat az alaptartás betűi nélkül

tovább büntet megtett bizonyít tervező terem megbízott ezen

Betűkettőzések

tovább csökken megtettek munkaadók sikerrel kontroll fokozza

Nagy ugrások

önkéntes könyvelésben szempont számos növeli törvény valósít

Kilencujjas szavak

regisztrálásában személyiségjegyek önkényeskedésre

Rövid szavak

meg nem tud csak ami szó sok mint és van akik ért el, de az

Hosszú szavak

meghatározatlan elkötelezettségének kisebbrendűségi

Váltógyakorlat

Anglia. "Health and Safety Act". Részben. Egy. Fontos. Ezek.

Írásjelgyakorlat

(törvény) 80-as évek, befolyásolja, pótolni; (stakeholder)

Mondatgyakorlat

Ez növeli a szervezetben dolgozók munkahelyi kontrollját. 58

2. Szövegfeldolgozás – Másolás lépésről lépésre

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

- ▶ Írja a sorokat egy-egy percig! Lassan, betűzve kezdje, és hagyja kezét magától gyorsulni! Ha hibázott, javítsa, és lassabban, figyelmesebben folytassa az írást!

múl múl múl múl múl múl múl múl múl múl múl múl múl múl múl múl
múlt múlt múlt múlt múlt múlt múlt múlt múlt múlt múlt múlt múlt múlt
nki nki nki nki nki nki nki nki nki nki nki nki nki nki nki nki
napjainkig napjainkig napjainkig napjainkig napjainkig
mun mun mun mun mun mun mun mun mun mun mun mun mun mun mun
munkaegészségügy munkaegészségügy munkaegészségügy

Sorgyakorlat

- ▶ A sorgyakorlatoknál és a perces másolásoknál sortartással gyakoroljon!
- ▶ Írjon az egyperces másolószöveg mindkét sorából 3-3 sort!

Szöveg egyperces másoláshoz

- ▶ Folyamatos másolások esetén sortartás (enterezés) nélkül is írhat. Ilyekor a sorvégi kötőjeleket hagyja figyelmen kívül!

A múlt század elejétől napjainkig a munkaegészségügy jelentős 63
eredményeket ért el az egészségkárosító munkahelyek, a munka- 125

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

rta rta rta rta rta rta rta rta rta rta rta rta rta rta rta rta
ártalmak ártalmak ártalmak ártalmak ártalmak ártalmak ártalmak
ozó ozó ozó ozó ozó ozó ozó ozó ozó ozó ozó ozó ozó ozó ozó
dolgozók dolgozók dolgozók dolgozók dolgozók dolgozók dolgozók
lép lép lép lép lép lép lép lép lép lép lép lép lép lép lép lép
továbblépés továbblépés továbblépés továbblépés továbblépés

Sorgyakorlat

- Írjon a kétperces másolószöveg 3. és 4. sorából 3–3 sort!

Szöveg kétperces másoláshoz

A múlt század elejétől napjainkig a munkaegészségügy jelentős	63
eredményeket ért el az egészségkárosító munkahelyek, a munka-	125
helyi ártalmak regisztrálásában és a dolgozók egészségének	184
védelmében. E téren a továbblépés a lelki egészséget károsító	247

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

Act Act Act Act Act Act Act Act Act Act Act Act Act Act Act Act
 Act" Act" Act" Act" Act" Act" Act" Act" Act" Act" Act" Act" Act" Act"
 ety ety ety ety ety ety ety ety ety ety ety ety ety ety ety ety
 Safety Safety Safety Safety Safety Safety Safety Safety Safety
 ökk ökk ökk ökk ökk ökk ökk ökk ökk ökk ökk ökk ökk ökk ökk
 csökkentése csökkentése csökkentése csökkentése csökkentése

Sorgyakorlat

- Írjon a háromperces másolószöveg 5. és 6. sorából 3–3 sort!

Szöveg háromperces másoláshoz

A múlt század elejétől napjainkig a munkaegészségügy jelentős	63
eredményeket ért el az egészségkárosító munkahelyek, a munka-	125
helyi ártalmak regisztrálásában és a dolgozók egészségének	184
védelmében. E téren a továbblépés a lelki egészséget károsító	247
hatások csökkentése. Angliában a „Health and Safety Act” (tör-	317
vény a biztonságról és az egészségről) alkalmazásával megha-	379

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

ékü ékü ékü ékü ékü ékü ékü ékü ékü ékü ékü ékü ékü ékü ékü
 mértékü mértékü mértékü mértékü mértékü mértékü mértékü mértékü
 ják ják ják ják ják ják ják ják ják ják ják ják ják ják ják ják
 tudják tudják tudják tudják tudják tudják tudják tudják tudják tudják
 yít yít yít yít yít yít yít yít yít yít yít yít yít yít yít yít
 bizonyítani bizonyítani bizonyítani bizonyítani bizonyítani

Sorgyakorlat

- Írjon a négyperces másolószöveg 7. és 8. sorából 3–3 sort!

Szöveg négyperces másoláshoz

A múlt század elejétől napjainkig a munkaegészségügy jelentős	63
eredményeket ért el az egészségkárosító munkahelyek, a munka-	125
helyi ártalmak regisztrálásában és a dolgozók egészségének	184
védelmében. E téren a továbblépés a lelki egészséget károsító	247
hatások csökkentése. Angliában a „Health and Safety Act” (tör-	317

vény a biztonságról és az egészségről) alkalmazásával meghatározatlan mértékű büntetés megfizetésére ítélik azokat a munkaadókat, akik nem tudják bizonyítani, hogy mindent meg-	379
	438
	500

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

str str str str str str str str str str str str str str str
 stresszt stresszt stresszt stresszt stresszt stresszt stresszt
 acs acs acs acs acs acs acs acs acs acs acs acs acs acs acs
 alacsonyan alacsonyan alacsonyan alacsonyan alacsonyan
 ges ges ges ges ges ges ges ges ges ges ges ges ges ges ges
 lehetséges lehetséges lehetséges lehetséges lehetséges

Sorgyakorlat

➤ Írjon az ötperces másolószöveg 9. és 10. sorából 3-3 sort!

Szöveg ötperces másoláshoz

A múlt század elejétől napjainkig a munkaegészségügy jelentős eredményeket ért el az egészségkárosító munkahelyek, a munkahelyi ártalmak regisztrálásában és a dolgozók egészségének védelmében. E téren a továbblépés a lelki egészséget károsító hatások csökkentése. Angliában a „Health and Safety Act” (tör-	63
	125
	184
	247
	317

vény a biztonságról és az egészségről) alkalmazásával meghatározatlan mértékű büntetés megfizetésére ítélik azokat a munkaadókat, akik nem tudják bizonyítani, hogy mindent megtettek azért, hogy a munkahelyi stresszt olyan alacsonyan tartsák, amennyire csak lehetséges. A szociális auditálás,	379
	438
	500
	558
	618

Váltógyakorlat

Akkor. Ehhez. Amikor. Attól. Eszerint. Ahhoz. Azokból. Egy.

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

iál iál iál iál iál iál iál iál iál iál iál iál iál iál iál iál
 szociális szociális szociális szociális szociális szociális
 kön kön kön kön kön kön kön kön kön kön kön kön kön kön kön
 könyvelés könyvelés könyvelés könyvelés könyvelés könyvelés
 zám zám zám zám zám zám zám zám zám zám zám zám zám zám zám zám
 számos számos számos számos számos számos számos számos

Sorgyakorlat

➤ Írjon az egyperces másolószöveg mindkét sorából 3-3 sort!

Szöveg egyperces másoláshoz

vagy szociális könyvelés gondolata a 80-as években fogalmazódott meg Angliában. Azóta több európai országban számos gaz-	60
	125

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

álk álk álk álk álk álk álk álk álk álk álk álk álk álk álk álk
 gazdálkodó gazdálkodó gazdálkodó gazdálkodó gazdálkodó
 erv erv erv erv erv erv erv erv erv erv erv erv erv erv erv erv
 szervezetnél szervezetnél szervezetnél szervezetnél
 sít sít sít sít sít sít sít sít sít sít sít sít sít sít sít sít
 valósít valósít valósít valósít valósít valósít valósít valósít

Sorgyakorlat

► Írjon a kétperces másolószöveg 3. és 4. sorából 3-3 sort!

Szöveg kétperces másoláshoz

vagy szociális könyvelés gondolata a 80-as években fogalma-	60
zódott meg Angliában. Azóta több európai országban számos gaz-	125
dálkodó szervezetnél sikerrel alkalmazták a módszert. Részben	188
hasonló célokat valósít meg a minőség-ellenőrzés. Egy tervező	251

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

gre gre gre gre gre gre gre gre gre gre gre gre gre gre gre gre
 végrehajtó végrehajtó végrehajtó végrehajtó végrehajtó
 zó, zó, zó, zó, zó, zó, zó, zó, zó, zó, zó, zó, zó, zó, zó, zó,
 szó, szó, szó, szó, szó, szó, szó, szó, szó, szó, szó, szó, szó,
 agy agy agy agy agy agy agy agy agy agy agy agy agy agy agy
 hagyományos hagyományos hagyományos hagyományos hagyományos

Sorgyakorlat

► Írjon a háromperces másolószöveg 5. és 6. sorából 3-3 sort!

Szöveg háromperces másoláshoz

vagy szociális könyvelés gondolata a 80-as években fogalma-	60
zódott meg Angliában. Azóta több európai országban számos gaz-	125
dálkodó szervezetnél sikerrel alkalmazták a módszert. Részben	188
hasonló célokat valósít meg a minőség-ellenőrzés. Egy tervező	251
és végrehajtó módszerről van szó, amely kitér minden olyan	310
aspektusra, ami a termelést befolyásolja, de a hagyományos	369

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

yve yve yve yve yve yve yve yve yve yve yve yve yve yve yve
 könyvelésben könyvelésben könyvelésben könyvelésben
 izo izo izo izo izo izo izo izo izo izo izo izo izo izo izo izo
 bizottságok bizottságok bizottságok bizottságok bizottságok
 ik, ik, ik, ik, ik, ik, ik, ik, ik, ik, ik, ik, ik, ik, ik, ik,
 végzik, végzik, végzik, végzik, végzik, végzik, végzik, végzik,

Sorgyakorlat

► Írjon a négyperces másolószöveg 7. és 8. sorából 3–3 sort!

Szöveg négyperces másoláshoz

vagy szociális könyvelés gondolata a 80-as években fogalma- zódott meg Angliában. Azóta több európai országban számos gaz- dálkodó szervezetnél sikerrel alkalmazták a módszert. Részben hasonló célokat valósít meg a minőség-ellenőrzés. Egy tervező és végrehajtó módszerről van szó, amely kitér minden olyan	60 125 188 251 310
aspektusra, ami a termelést befolyásolja, de a hagyományos auditálásban, könyvelésben nem szerepel. A szociális auditá- lást olyan bizottságok végzik, amelyekben az érintettek (sta-	369 431 494

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

ülő ülő ülő ülő ülő ülő ülő ülő ülő ülő ülő ülő ülő ülő
különböző különböző különböző különböző különböző különböző
opo opo opo opo opo opo opo opo opo opo opo opo opo opo opo
csoportjainak csoportjainak csoportjainak csoportjainak
tev tev tev tev tev tev tev tev tev tev tev tev tev tev tev tev
tevékenység tevékenység tevékenység tevékenység tevékenység

Sorgyakorlat

► Írjon az ötperces másolószöveg 9. és 10. sorából 3–3 sort!

Szöveg ötperces másoláshoz

vagy szociális könyvelés gondolata a 80-as években fogalma- zódott meg Angliában. Azóta több európai országban számos gaz- dálkodó szervezetnél sikerrel alkalmazták a módszert. Részben hasonló célokat valósít meg a minőség-ellenőrzés. Egy tervező és végrehajtó módszerről van szó, amely kitér minden olyan	60 125 188 251 310
aspektusra, ami a termelést befolyásolja, de a hagyományos auditálásban, könyvelésben nem szerepel. A szociális auditá- lást olyan bizottságok végzik, amelyekben az érintettek (sta- keholder) különböző csoportjainak a szervezetet jól ismerő képviselői vesznek részt. E tevékenység eredménye az érintet-	369 431 494 554 617

Mondatgyakorlat

Gyógyíthatatlan betegség nincs, csak gyógyíthatatlan beteg.	60
---	----

Összefoglaló gyakorlat tízperces másoláshoz

A múlt század elejétől napjainkig a munkaegészségügy jelentős eredményeket ért el az egészségkárosító munkahelyek, a munka- helyi ártalmak regisztrálásában és a dolgozók egészségének védelmében. E téren a továbblépés a lelki egészséget károsító hatások csökkentése. Angliában a „Health and Safety Act” (tör- vény a biztonságról és az egészségről) alkalmazásával megha-	63 125 184 247 317 379
---	---------------------------------------

tározatlan mértékű büntetés megfizetésére ítélik azokat	438
a munkaadókat, akik nem tudják bizonyítani, hogy mindent meg-	500
tettek azért, hogy a munkahelyi stresszt olyan alacsonyan	558
tartsák, amennyire csak lehetséges. A szociális auditálás,	618
vagy szociális könyvelés gondolata a 80-as években fogalma-	678
zódott meg Angliában. Azóta több európai országban számos gaz-	743
dálkodó szervezetnél sikerrel alkalmazták a módszert. Részben	806
hasonló célokat valósít meg a minőség-ellenőrzés. Egy tervező	869
és végrehajtó módszerről van szó, amely kitér minden olyan	928
aspektusra, ami a termelést befolyásolja, de a hagyományos	987
auditálásban, könyvelésben nem szerepel. A szociális auditá-	1049
lást olyan bizottságok végzik, amelyekben az érintettek (sta-	1112
keholder) különböző csoportjainak a szervezetet jól ismerő	1172
képviselői vesznek részt. E tevékenység eredménye az érintet-	1235

3. Másolászöveg a 120 leütéses sebesség gyakorlásához

- ▶ Ehhez a gyakorlathoz kérjen meg valakit, hogy mérje az időt, és minden egész percet hangosan mondjon be! Ezáltal Ön tudni fogja, leírta-e a kellő mennyiséget 1, 2 stb. eltelt perc alatt, vagyis teljesíteni tudja-e a 120 leütéses sebességet, esetleg gyorsítania kell, vagy írhat kicsit lassabban, jobban ügyelve a hibátlanságra.
- ▶ A számokat nem kell beleírnia a szövegbe, csupán tájékoztatásul szolgálnak!
- ▶ A percek bemondásakor nem kell sort váltania. Tekintetét a szám figyelembevétel nélkül vezesse tovább a szövegben. Végig írhat sorváltás nélkül.
- ▶ Ha a tizedik perc letelte előtt végigírta a szöveget, két sorváltás után kezdje előlről!

Hogyan keletkezett az élet a Földön?

A Naprendszer keletkezésének idején, azaz pontosan ötmilliárd évvel ezelőtt a Föld még lakhatatlan volt. Felszíne izzó,

1

folyékony

halmazállapotú volt, levegő és víz nem létezett rajta. Lassan-lassan lehűlt és megszilárdult: kialakult a földkéreg.

2

Vulkánok, repedések,

hasadékok ezreiből szállt fel gáz, amely az első atmoszférát alkotta. Ebben - sok egyéb anyag

3

között - vízgőz is volt. A

hőmérséklet egyre alacsonyabb és alacsonyabb lett, irtózatoss felhőszakadások formájában ömlött

4

a víz a még forró felszínre, hogy ott azután, mintha tüzes fémlapra locsolták volna, újra azonnal gőzzé váljon. Később

testi testi testi testi testi testi testi testi testi testi

Sorgyakorlat

► Írjon a kétperces másolószöveg 3. és 4. sorából 3-3 sort!

Szöveg kétperces másoláshoz

tek ismereteinek, elkötelezettségének és befolyásának növelése	63
a szervezetben zajló folyamatokra. Ez növeli a szervezetben	124
dolgozók munkahelyi kontrollját. Ezek az eljárások magukban	185
foglalják a dolgozók lelki és testi egészségének és a munka-	246

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

lki lki lki lki lki lki lki lki lki lki lki lki lki lki lki lki
 lelki lelki lelki lelki lelki lelki lelki lelki lelki lelki lelki lelki
 ulá ulá ulá ulá ulá ulá ulá ulá ulá ulá ulá ulá ulá ulá ulá ulá
 alakulása alakulása alakulása alakulása alakulása alakulása alakulása
 úli úli úli úli úli úli úli úli úli úli úli úli úli úli úli úli
 múlik múlik múlik múlik múlik múlik múlik múlik múlik múlik múlik

Sorgyakorlat

► Írjon a háromperces másolószöveg 5. és 6. sorából 3-3 sort!

Szöveg háromperces másoláshoz

tek ismereteinek, elkötelezettségének és befolyásának növelése	63
a szervezetben zajló folyamatokra. Ez növeli a szervezetben	124
dolgozók munkahelyi kontrollját. Ezek az eljárások magukban	185
foglalják a dolgozók lelki és testi egészségének és a munka-	246
helyi légkörnek a vizsgálatát. A dolgozók lelki egészségének	328
alakulása sok kérdésben a humán erőforrás-menedzsmenten múlik.	390

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

önö önö önö önö önö önö önö önö önö önö önö önö önö önö önö
 különösen különösen különösen különösen különösen különösen
 eve eve eve eve eve eve eve eve eve eve eve eve eve eve eve
 kinevezésénél kinevezésénél kinevezésénél kinevezésénél
 mpo mpo mpo mpo mpo mpo mpo mpo mpo mpo mpo mpo mpo mpo
 szemponttá szemponttá szemponttá szemponttá szemponttá

Sorgyakorlat

► Írjon a négyperces másolószöveg 7. és 8. sorából 3-3 sort!

Szöveg négyperces másoláshoz

tek ismereteinek, elkötelezettségének és befolyásának növelése	63
a szervezetben zajló folyamatokra. Ez növeli a szervezetben	124
dolgozók munkahelyi kontrollját. Ezek az eljárások magukban	185

foglalják a dolgozók lelki és testi egészségének és a munkahelyi légkörnek a vizsgálatát. A dolgozók lelki egészségének 246
328

alakulása sok kérdésben a humánerőforrás-menedzsmenten múlik. 390
A dolgozók felvételénél és különösen a vezetők kinevezésénél 452
kiemelt szemponttá válik többek között olyan személyiségjegyek 515

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

ege ege ege ege ege ege ege ege ege ege ege ege ege ege ege ege
mérlegelése mérlegelése mérlegelése mérlegelése mérlegelése
zon zon zon zon zon zon zon zon zon zon zon zon zon zon zon
önazonosság önazonosság önazonosság önazonosság önazonosság
omp omp omp omp omp omp omp omp omp omp omp omp omp omp omp
kompetencia kompetencia kompetencia kompetencia kompetencia

Sorgyakorlat

➤ Írjon az ötperces másolószöveg 9. és 10. sorából 3–3 sort!

Szöveg ötperces másoláshoz

tek ismereteinek, elkötelezettségének és befolyásának növelése 63
a szervezetben zajló folyamatokra. Ez növeli a szervezetben 124
dolgozók munkahelyi kontrollját. Ezek az eljárások magukban 185
foglalják a dolgozók lelki és testi egészségének és a munkahelyi 246
légkörnek a vizsgálatát. A dolgozók lelki egészségének 328

alakulása sok kérdésben a humánerőforrás-menedzsmenten múlik. 390
A dolgozók felvételénél és különösen a vezetők kinevezésénél 452
kiemelt szemponttá válik többek között olyan személyiségjegyek 515
mérlegelése, mint az önazonosság, a koherencia, kompetencia, 576
kooperativitás, empátia. A dolgozók humán és társadalmi tőké- 639

Figyelem-összpontosítás

pont pontos pontoság pontosít pontosítás pontatlan pontatlanul

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

áll áll áll áll áll áll áll áll áll áll áll áll áll áll áll áll áll áll
állandó állandó állandó állandó állandó állandó állandó állandó
fes fes fes fes fes fes fes fes fes fes fes fes fes fes fes fes fes
erőfeszítést erőfeszítést erőfeszítést erőfeszítést
ono ono ono ono ono ono ono ono ono ono ono ono ono ono ono ono
önazonosságának, önazonosságának, önazonosságának,

Sorgyakorlat

➤ Írjon az egyperces másolószöveg mindkét sorából 3–3 sort!

Szöveg egyperces másoláshoz

jének fejlesztése állandó erőfeszítést igényel. Fontos a ve- 62

zetők és dolgozók önazonosságának, kontroll- és biztonság- 121

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá ozá
 fokozása. fokozása. fokozása. fokozása. fokozása. fokozása.
 rse rse rse rse rse rse rse rse rse rse rse rse rse rse rse rse
 versengő versengő versengő versengő versengő versengő
 zkö zkö zkö zkö zkö zkö zkö zkö zkö zkö zkö zkö zkö zkö zkö zkö
 küszködő küszködő küszködő küszködő küszködő küszködő

Sorgyakorlat

► Írjon a kétperces másolószöveg 3. és 4. sorából 3-3 sort!

Szöveg kétperces másoláshoz

jének fejlesztése állandó erőfeszítést igényel. Fontos a ve- 62
 zetők és dolgozók önazonosságának, kontroll- és biztonság- 121
 érzetének fokozása. Egy bizalmatlan, versengő, identitás za- 183
 varral küszködő személy ezeket a személyiségjegyeket terjesz- 245

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

nló nló nló nló nló nló nló nló nló nló nló nló nló nló nló nló
 hasonlóan hasonlóan hasonlóan hasonlóan hasonlóan hasonlóan
 őzé őzé őzé őzé őzé őzé őzé őzé őzé őzé őzé őzé őzé őzé őzé
 fertőzések fertőzések fertőzések fertőzések fertőzések
 ves ves ves ves ves ves ves ves ves ves ves ves ves ves ves ves
 elveszti elveszti elveszti elveszti elveszti elveszti elveszti

Sorgyakorlat

► Írjon a háromperces másolószöveg 5. és 6. sorából 3-3 sort!

Szöveg háromperces másoláshoz

jének fejlesztése állandó erőfeszítést igényel. Fontos a ve- 62
 zetők és dolgozók önazonosságának, kontroll- és biztonság- 121
 érzetének fokozása. Egy bizalmatlan, versengő, identitás za- 183
 varral küszködő személy ezeket a személyiségjegyeket terjesz- 245
 ti, hasonlóan a fertőzések terjedéséhez. Egy bizalmatlan főnök 309
 elveszti a beosztottak lojalitását, ami fokozza a bizalmat- 369

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

bbr bbr bbr bbr bbr bbr bbr bbr bbr bbr bbr bbr bbr bbr bbr bbr
 kisebbrendűségi kisebbrendűségi kisebbrendűségi kisebbrendűségi
 ved ved ved ved ved ved ved ved ved ved ved ved ved ved ved ved
 szenvedő szenvedő szenvedő szenvedő szenvedő szenvedő
 ett ett ett ett ett ett ett ett ett ett ett ett ett ett ett ett ett
 feletti feletti feletti feletti feletti feletti feletti feletti

Sorgyakorlat

► Írjon a négyperces másolószöveg 7. és 8. sorából 3–3 sort!

Szöveg négyperces másoláshoz

jének fejlesztése állandó erőfeszítést igényel. Fontos a ve-	62
zetők és dolgozók önazonosságának, kontroll- és biztonság-	121
érzetének fokozása. Egy bizalmatlan, versengő, identitás za-	183
varral küszködő személy ezeket a személyiségjegyeket terjesz-	245
ti, hasonlóan a fertőzések terjedéséhez. Egy bizalmatlan főnök	309
elveszti a beosztottak lojalitását, ami fokozza a bizalmat-	369
lanságot. Egy kisebbrendűségi komplexusban szenvedő vezető	429
az önazonosságának hiányát mások feletti hatalmaskodással, ön-	492

Mozdulatgyakorlat – szógyakorlat

yes yes yes yes yes yes yes yes yes yes yes yes yes yes yes
 önkényeskedéssel önkényeskedéssel önkényeskedéssel
 gye gye gye gye gye gye gye gye gye gye gye gye gye gye gye
 igyekszik igyekszik igyekszik igyekszik igyekszik igyekszik
 ter ter ter ter ter ter ter ter ter ter ter ter ter ter ter ter
 terjeszti terjeszti terjeszti terjeszti terjeszti terjeszti

Sorgyakorlat

► Írjon az ötperces másolószöveg 9. és 10. sorából 3–3 sort!

Szöveg ötperces másoláshoz

jének fejlesztése állandó erőfeszítést igényel. Fontos a ve-	62
zetők és dolgozók önazonosságának, kontroll- és biztonság-	121
érzetének fokozása. Egy bizalmatlan, versengő, identitás za-	183
varral küszködő személy ezeket a személyiségjegyeket terjesz-	245
ti, hasonlóan a fertőzések terjedéséhez. Egy bizalmatlan főnök	309
elveszti a beosztottak lojalitását, ami fokozza a bizalmat-	369
lanságot. Egy kisebbrendűségi komplexusban szenvedő vezető	429
az önazonosságának hiányát mások feletti hatalmaskodással, ön-	492
kényeskedéssel igyekszik pótolni; terjeszti a kisebbrendűségi	554
érzést és megfosztja beosztottjait a kontrollérettől.	1009

Mondatgyakorlat

A buta ember másokat hibáztat, az okos saját magát, a bölcs senkit.

Összefoglaló gyakorlat tízperces másoláshoz

tek ismereteinek, elkötelezettségének és befolyásának növelése	63
a szervezetben zajló folyamatokra. Ez növeli a szervezetben	124
dolgozók munkahelyi kontrollját. Ezek az eljárások magukban	185
foglalják a dolgozók lelki és testi egészségének és a munka-	246
helyi légkörnek a vizsgálatát. A dolgozók lelki egészségének	328

alakulása sok kérdésben a humánerőforrás-menedzsmenten múlik.	390
A dolgozók felvételénél és különösen a vezetők kinevezésénél	452
kiemelt szemponttá válik többek között olyan személyiségjegyek	515
mérlegelése, mint az önazonosság, a koherencia, kompetencia,	576
kooperativitás, empátia. A dolgozók humán és társadalmi tőkék	639
jének fejlesztése állandó erőfeszítést igényel. Fontos a ve-	701
zetők és dolgozók önazonosságának, kontroll- és biztonság-	760
érzetének fokozása. Egy bizalmatlan, versengő, identitás za-	823
varral küszködő személy ezeket a személyiségjegyeket terjesz-	885
ti, hasonlóan a fertőzések terjedéséhez. Egy bizalmatlan főnök	949
elveszti a beosztottak lojalitását, ami fokozza a bizalmat-	1009
lanságot. Egy kisebbrendűségi komplexusban szenvedő vezető	1069
az önazonosságának hiányát mások feletti hatalmaskodással, ön-	1132
kényeskedéssel igyekszik pótolni; terjeszti a kisebbrendűségi	1194
érzést és megfosztja beosztottjait a kontrollérettől.	1249

Szöveg húszperces másoláshoz

- Az eddigi gyakorlatok összefoglalásaként írjon húszperces másolást a teljes szövegből!
- Hasonlítsa össze írássebességét a sebességfokozó gyakorlatok előtti teljesítményével! (Korábban írt tízperces másolás egy percre jutó átlagos leütésszáma.)

Figyelem! Ez a gyakorlat kétszer olyan hosszú ideig fog tartani, mint amit eddig megszokott – ossza be az erejét, ne kapkodjon!

A múlt század elejétől napjainkig a munkaegészségügy jelentős	63
eredményeket ért el az egészségkárosító munkahelyek, a munka-	125
helyi ártalmak regisztrálásában és a dolgozók egészségének	184
védelmében. E téren a továbblépés a lelki egészséget károsító	247
hatások csökkentése. Angliában a „Health and Safety Act” (tör-	317
vény a biztonságról és az egészségről) alkalmazásával megha-	379
tározatlan mértékű büntetés megfizetésére ítélik azokat	438
a munkaadókat, akik nem tudják bizonyítani, hogy mindent meg-	500
tettek azért, hogy a munkahelyi stresszt olyan alacsonyan	558
tartsák, amennyire csak lehetséges. A szociális auditálás,	618
vagy szociális könyvelés gondolata a 80-as években fogalma-	678
zódott meg Angliában. Azóta több európai országban számos gaz-	743
dálkodó szervezetnél sikerrel alkalmazták a módszert. Részben	806
hasonló célokat valósít meg a minőség-ellenőrzés. Egy tervező	869
és végrehajtó módszerről van szó, amely kitér minden olyan	928
aspektusra, ami a termelést befolyásolja, de a hagyományos	987
auditálásban, könyvelésben nem szerepel. A szociális auditá-	1049
lást olyan bizottságok végzik, amelyekben az érintettek (sta-	1112
keholder) különböző csoportjainak a szervezetet jól ismerő	1172
képviselői vesznek részt. E tevékenység eredménye az érintet-	1235
tek ismereteinek, elkötelezettségének és befolyásának növelése	1298

a szervezetben zajló folyamatokra. Ez növeli a szervezetben dolgozók munkahelyi kontrollját. Ezek az eljárások magukban foglalják a dolgozók lelki és testi egészségének és a munkahelyi légkörnek a vizsgálatát. A dolgozók lelki egészségének	1359 1420 1481 1543
alakulása sok kérdésben a humánerőforrás-menedzsmenten múlik. A dolgozók felvételénél és különösen a vezetők kinevezésénél kiemelt szemponttá válik többek között olyan személyiségjegyek mérlegelése, mint az önazonosság, a koherencia, kompetencia, kooperativitás, empátia. A dolgozók humán és társadalmi tőké-	1605 1667 1730 1791 1854
jének fejlesztése állandó erőfeszítést igényel. Fontos a vezetők és dolgozók önazonosságának, kontroll- és biztonságérzetének fokozása. Egy bizalmatlan, versengő, identitás zavarral küszködő személy ezeket a személyiségjegyeket terjeszti, hasonlóan a fertőzések terjedéséhez. Egy bizalmatlan főnök	1916 1975 2037 2099 2163
elveszti a beosztottak lojalitását, ami fokozza a bizalmatlanságot. Egy kisebbségi komplexusban szenvedő vezető az önazonosságának hiányát mások feletti hatalmaskodással, önkényeskedéssel igyekszik pótolni; terjeszti a kisebbségi érzést és megfosztja beosztottjait a kontrollérettől.	2223 2283 2346 2408 2462

2. GYAKORLAT

1. Teljesítménymérő másolási feladat

► Írjon tízperces másolást az alábbi szövegből - sortartás (enterezés) nélkül! (A sorvégi kötőjeleket nem kell írnia folyamatos másolás esetén.) Ha a szöveg végére ért, két sorváltás után kezdje előlről!

"Mi a babona? A babona általában véve: tévhit, amely bizonyos jelenségeket a természet törvényein kívül álló képzelte erők működésének tulajdonít. A nyelvi babona is tévhit. Terjesztői minden vizsgálódás és tájékozódás nélkül nyilvánítanak helytelennek olyan nyelvi eszközöket, amelyek a nyelv rendszere	67 127 191 254 312
szempontjából teljesen kifogástalanok, és összhangban állnak a nyelvhelyesség általánosan elfogadott elveivel. Hogy a nyelvhelyesség elveivel szemben álló vélekedéseket teljes bizonyossággal babonáknak bélyegezhessük, ismernünk kell ezeket az elveket, tudnunk kell, hogy kik állapították meg és milyen meg-	373 438 501 564 626
fontolások eredményeképpen. A nyelvhelyesség elveit nyelvészek, tehát szakemberek állapították meg, alapul véve azt a nyelvhasználatot, melyet a nyelvközösség magáénak vall: a köznyelvet és az irodalmi nyelvet. Ebből következik, hogy a helyesség kérdése csak olyan nyelvközösségben merülhet föl,	687 745 804 865 927
ahol a nyelvjárási módok fölé, vagyis a népnyelv különféle változatai fölé egy általános beszélt és értett, iskolában tanított, hivatalosan használt köznyelv boltozódik, kiegészülve egy művészi igényű, műalkotásokra alkalmas, úgynevezett iro-	988 1048 1108 1169

dalmi nyelvvel." - írja Szepesy Gyula Nyelvi babonák című könyvének előszavában.⁴ 1231
1253

- Számolja ki a leütésszámát, ellenőrizze és értékelje munkáját!
- Válogassa ki a szövegből a **helyesírási tudnivalókat** tartalmazó szavakat!
- Válogassa ki a szövegből az Ön számára **ismeretlen szavakat**, és nézzen utána jelentésüknek!
- **Jelölje** a legépeltebb szövegben vastagítással azokat a szavakat, amelyekben – a korábban gyakorolt mozdulat- és szógyakorlatokhoz hasonlóan – olyan betűkapcsolatok vannak, hogy egy kézre három vagy több billentyű esik egymás után.
- **Gyakorolja** a kiválogatott **mozdulat- és szógyakorlatokat** a tanult módon fél-fél vagy egy-egy percig! Úgy is írhat, hogy valaki bemondja Önnek a leírandó betűkapcsolatot vagy szót, amit *Vá!ts!* vezényszóig emlékezetből gépel.
- A szövegfeldolgozás után írjon ismét **tízperces másolást** a szövegből, és hasonlítsa össze teljesítményét az előzővel!

2. Másolószöveg a 150 leütéses sebesség gyakorlásához

- A korábban már ismertetett módon végezze el a gyakorlatot!

Húsvéti körítés⁵

A húsvét a vezeklő böjt után a húsételek újbóli elővételét jelentette. A hitélet parancsai szerint régen a szegedi tájon az önmegtartóztatás annyira

1

szokás volt, hogy nagypénteken még tüzet sem gyújtottak, nemhogy főztek volna. Csak hideg ételeket fogyasztottak: olajban sült gubát, laskát, babot,

2

káposztát, sós-paprikás kenyeret. A Jézus halálával kioltott tüzet nagyszombaton élesztették újjá, s megszenteltették. A szentelt tűzben megégetett

3

szőlővenyigét, barkát a szegediek a kertjeik, földjeik sarkaiba ásták le, hogy megóvja termésüket. Alapvető italukat, a vizet is megszenteltették húsvétkor.

4

⁴ Szepesy Gyula: Nyelvi babonák, Gondolat Kiadó, Budapest, 1986.

⁵ Húsvéti teríték, Szerkesztő: Szabó Magda, Könyvet tervezte: Varga Ferenc, OFFICINA Nyomdaipari Oktató és Termelő Kft. Szeged, 41. oldal

Ittak a megszentelt vízből, hogy egészséget biztosítsanak vele maguknak. Bajelhárító célzattal meghintették vele házukat, portájukat, jószágukat. A húsvéti

5

ételszentelés - Jézusnak az utolsó vacsorán végzett ételáldása analógiájára - máig élő hagyomány. A vélekedés szerint a szentelt húsvéti eledel fogyasztása

6

megvédi a hívőket a hosszú böjt utáni mértéktelenség kísértésétől, és óvó, bajelhárító, termékenységvarázsló hatású. A megszentelt ételeknek jelképes

7

értelme is van. A kókonya, a megszentelt keménytojás a szegedi népnek magát a feltámadó Jézus Krisztust jelentette, az új élet kezdetét szimbolizálta.

8

A termékenységnek, a tavasznak is jelképe volt. A göcsejiek hiedelme szerint például a tojás Krisztus keresztfáját, díszítése Krisztus kötelét jelképezte

9

- a torma pedig a megváltó keserűségét. A szentelt tojásból szokás volt megkínálni egymást, mert úgy tartották, hogy ha az erdőben eltévednek,

10

és arra gondolnak, akivel a tojást megosztották, megtalálják a jó utat.

(Szabó Magdolna)

➤ Minden sorból írjon 3-3 sort, majd ismételje meg a másolást!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Helyesírási gyakorlat – Ékezetkirakó

- Másolja le a szöveget úgy, hogy közben a megfelelő ékezetű betűket használja!

A kamilla jótékony hatásai⁶

A kamilla könnyű, kiméletes és természetes nyugtatószer, ellentétben a vegyszer alapú nyugtatókkal. Nemcsak megnyugtat, de el is lazít, ezért oldja a depressziót, az álmatlanságot, a feszültséget. Segít az elengedésben is. Eloszlatja a szorongást, aggodást, idegességet, túlérzékenységet, segít, hogy felszámoljuk a múltban gyökeredző érzelmi fájdalmakat. A szépségápolásban is gyakran használják, mert csökkenti a bőr szárazságát, viszketését, gyulladtságát, növeli az erek rugalmasságát. Jót tesz a hajnak, kifényesíti azt, nyugtatja a fejbőrt. Régen gyakran öblítették hajmosás után a kisgyermek haját kamillás vízzel, hogy puha, és szép fényes szőke maradjon. A német orvosok szerint univerzális erővel rendelkezik, mivel majdnem minden ismert betegség ellen hatásos. Gyakran ajánlják rendszertelen havivérzés beállítására, vagy a periódus sűrítésére, a görcsök enyhítésére, a klímax tüneteinek csökkentésére. Eloszlatja a buskomorságot és a feszültséget. Ha a fürdővizünkhöz adjuk, még a kibírhatatlan fáradtságot is elműlasztja. Gyermeknek is bátran adható fülfájás, láz, hasfájás, fogzás, fogfájás esetén. A kamillaolaj biztonságos szer, valóban csökkenti a gyermekeknél a túlérzékenységet és az idegességet. Jótékonyan hat a hiperaktív gyerekekre is.

- Gyűjtse ki a szövegből az idegen szavakat, és értelmezze őket!

- Írjon az idegen szavakat egy-egy percig!

⁶ Forrás: Mani-fesztum 19. szám, 2002. április, 13. oldal

► Írjon tízperces másolást a szövegből! Számolja ki a leütésszámot! (A szöveg kijelölése után az *Eszközök/Szavak száma* statisztika segítségével – karakterek száma szóközökkel. A töredéksor leütésszámát az utolsó leütés után állva az állapotsoron tudja leolvasni. Figyelem, a kurzor már a következő leütés helyén áll, tehát egyet vonjon le az ott szereplő számból!)

► Gyűjtse ki a szövegből a hosszú szavakat (12 leütésnél hosszabb, esetenként az utána álló írásjellel együtt – akár vastagítással is jelölheti a legépelte szövegben), és írjon belőlük egy-egy sort! Ugyanazt a szót elegendő egyszer kiválasztania!

2. feladat

Helyesírási gyakorlat

► A helytelenül írt szót húzza át!

egyenlőre

egyellőre

diákothon

diákothton

egszersmint

egszersmind

vendéglátó–ipari egység

vendéglátóipari egység

szerződés-kötés

szerződés kötés

csüggedtség

csüggettség

haggyák

hagyják

higgyék

higgyék

nyeremény–betétkönyveknek

nyereménybetétkönyveknek

vízimentők

vizimentők

► Gyakorolja a helyesen írt szavakat párosával egy-egy soron keresztül!

3. feladat

Egyesek úgy tartják, hogy a magyar nyelvben a mássalhangzók hordozzák a szavak jelentését, a magánhangzók a hangzóságot teszik hozzá. Az alábbi mondatokat egyetlen magánhangzóval írtuk.

► Helyettesítse be a megfelelő betűket, és másolja le így a mondatokat!

Mándág hálás szávvál fágánk gándálná Ánákrá ázárt á ságátságárt.
Hihititlin mikkiri iri tid linni így ilyen kisgyirikbin!
Ökö ö szövörö höllgöt, tövödhet, dö vöglögösön söhö öl nöm tövöd.

- Írjon a helyesen leírt mondatpéldákból egyperces másolásokat! Mindegyik után számolja ki a leütésszámát!

4. feladat

- Tegye ki az írásjeleket és tagolja a szöveget. Másolja le helyesen!

"Költő vagyok a szavak szerelmese bolondja" vallotta Kosztolányi a magyar nyelvnek éppoly mércéül szolgáló mestere mint Arany János költő volt a nyelvet munkaeszközüül használta de nagy alázattal kutatta rejtélyeit szépségeit szaktudósokkal vitatkozott számos idegen nyelvet ismert mégis azt állította hogy tökéletesen csak az anyanyelvén fejezheti ki magát az ember sőt anyanyelvünket is tanulnunk kell "Magyar írók, hány nyelvet tudtok már?" kérdezte megrovóan máig ható érvénnyel kortársait "Nem gondoltatok még soha arra hogy egyszer megtanuljátok anyanyelveteket is ez igazán nem volna reménytelen vállalkozás fél év alatt bármelyitek mester lehetne benne higgyétek el érdemes volna" (Magyar írók...)⁷

5. feladat

- Gyűjtse ki a szövegből a tulajdonneveket! Ismételje át a tulajdonnevek helyesírását! (Ajánlott irodalom: A magyar helyesírás szabályai)

"A Petrovics család az 1838-as nagy csőd és a dunavecsei szerény vállalkozás után 1845 tavaszától 1846 tavaszáig Szalkszentmártonban kísérelte meg a lehetetlent: meg akart kapaszkodni az iparos-polgári rend grádicsában. A kenyerük javát már elfogyasztott szülőknek egyedüli vigasza Sándor, az országosan ismert poéta. Tanulmányait - az apa nagy bánatára - ugyan nem fejezte be, de nevét a hazában jól ismerik, megjelent könyveinek a száma immár hatra növekedett. Ami azonban még fontosabb a két öreg számára, a dunavecsei ritka látogatások után sűrűbben nyitja rájuk az ajtót, és néha heteket, sőt hónapokat is eltölt közöttük. Szalkszentmártonnak tehát különös jelentősége van a Duna melléki Petőfi-emlékhelyek között. A költő vissza-visszatérve a szülői ház oltalmába, a kocsmá és a mézárszék épületének egyik félreeső szobájában nem kevesebb, mint 112 verset írt. Itt keletkezett a Szerelem gyöngyei ciklus nagyobbik fele, a Felhők hatvanhat darabja. A jó öreg kocsmáros, A csárda romjai, Az örült, a Tündérialom, a Szilaj Pista, hogy csak a legfontosabbakat említsük. Itt írta a költő sokat vitatott drámáját, a Tigris és a hiénát is."⁸

- Írja mindegyiket diktálás után egy-egy percig!

⁷ Forrás: Cs. Nagy Lajos: Helyesírási gyakorlókönyv, Magyar Eszperantó Szövetség, Budapest, 1990., 292. oldal

⁸ Forrás: Cs. Nagy Lajos: Helyesírási gyakorlókönyv, Magyar Eszperantó Szövetség, Budapest, 1990., 284. oldal

6. feladat

- Toldalékolja az alábbi gyakori szavakat gyakori toldalékokkal! Minden szó toldalékos alakjaival egy-egy sort töltsön meg!

forint ország magyar verseny millió milliárd fizet katona
iskola ügyvéd idegen kérdés művész valami mérték kenyér
szerep kórház gabona hétfő minden vendég gyűlés utolsó kedd
szerep építés nemzet döntés szerda egység szervezet péntek
csütörtök szerződés beszéd reform csapat élet munka hitel

- Minden sorból válasszon ki egyet, és alkosson vele mondatot! Írja a mondatot egy percig!

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Ékezetkirakó

A kamilla könnyű, kíméletes és természetes nyugtatószer, ellentétben a vegyszer alapú nyugtatókkal. Nemcsak megnyugtat, de el is lazít, ezért oldja a depressziót, az álmatlanságot, a feszültséget. Segít az elengedésben is. Eloszlatja a szorongást, aggodást, idegességet, túlérzékenységet, segít, hogy felszámoljuk a múltban gyökeredző érzelmi fájdalmakat. A szépségápolásban is gyakran használják, mert csökkenti a bőr szárazságát, viszketését, gyulladtságát, növeli az erek rugalmasságát. Jót tesz a hajnak, kifényesíti azt, nyugtatja a fejbőrt. Régen gyakran öblítették hajmosás után a kisgyermekek haját kamillás vízzel, hogy puha, és szép fényes szőke maradjon. A német orvosok szerint univerzális erővel rendelkezik, mivel majdnem minden ismert betegség ellen hatásos. Gyakran ajánlják rendszertelen havivérzés beállítására, vagy a periódus sűrítésére, a görcsök enyhítésére, a klimax tüneteinek csökkentésére. Eloszlatja a búskomorságot és a feszültséget. Ha a fürdővizünkhöz adjuk, még a kibírhatatlan fáradtságot is elmulasztja. Gyermeknek is bátran adható fülfájás, láz, hasfájás, fogzás, fogfájás esetén. A kamillaolaj biztonságos szer, valóban csökkenti a gyermekeknél a túlérzékenységet és az idegességet. Jótékonyan hat a hiperaktív gyerekekre is.

Idegen szavak a szövegben

Depresszió: levert lelkiállapot, búskomorság;

univerzális: általános, egyetemes; többféle használatra alkalmas;

periódus: szakasz, időszak, korszak;

klimax: a változás kora (idősödő nőknél, férfiaknál);

hiperaktív: túlmozgásos, figyelmét hosszabb ideig egy dologra összpontosítani képtelen (személy).

Hosszú szavak

nyugtatószer, nyugtatókkal. depressziót, álmatlanságot, feszültséget. elengedésben idegességet, túlérzékenységet, felszámoljuk fájdalmakat. szépségápolásban szárazságát, viszketését, gyulladtságát, rugalmasságát. kisgyermekek rendelkezik,

AZ IRODAI GÉPÍRÁS ALAPJAI: II. AZ ÍRÁSSEBESSÉG FOKOZÁSA

rendszeretlen beállítására, enyhítésére, csökkentésére.

búskomorságot fürdővizünkhöz kibírhatatlan elmulasztja. Gyermeknek gyermeknél

2. feladat

egyenlőre	egyellőre
diákothon	diákothon
egyszersmint	egyszersmind
vendéglátó-ipari egység	vendéglátóipari egység
szerződés-kötés	szerződés-kötés
csüggedtség	csüggettség
haggyák	hagyják
higgyék	higgyék
nyeremény-betétkönyveknek	nyereménybetétkönyveknek
vízimentők	vízimentők

3. feladat

Mindig hálás szívvel fogunk gondolni Önökre ezért a segítségért.
Hihetetlen, mekkora erő tud lenni egy ilyen kisgyereken!
Aki a szívére hallgat, tévedhet, de véglegesen soha el nem téved.

4. feladat

A helyesen tagolt, és írásjelekkel ellátott szöveg:

"Költő vagyok, a szavak szerelmese, bolondja" - vallotta Kosztolányi a magyar nyelvnek éppoly mércéül szolgáló mestere, mint Arany János. Költő volt, a nyelvet munkaeszközül használta, de nagy alázattal kutatta rejtélyeit, szépségeit. Szaktudósokkal vitatkozott. Számos idegen nyelvet ismert, mégis azt állította, hogy tökéletesen csak az anyanyelvén fejezheti ki magát az ember, sőt anyanyelvünket is tanulnunk kell.

"Magyar írók, hány nyelvet tudtok már?" - kérdezte megrovóan - máig ható érvénnyel - kortársait. "Nem gondoltatok még soha arra, hogy egyszer megtanuljátok anyanyelvetekeket is? Ez igazán nem volna

reménytelen vállalkozás. Fél év alatt bármelyitek mester lehetne benne. Higgyétek el, érdemes volna." (Magyar írók...)

5. feladat

A magyar helyesírás szabályai (11. kiadás) 154–201. szabály alapján:

Petrovics család: Ha a személynév köznévi minőségjelzőként áll, akkor különírjuk egymástól;

dunavecsei: *-i* melléknévképző hatására köznevesült tulajdonnév, kisbetűvel írjuk;

Szalkszentmártonban: a több elemből álló nevek a nagybetűs írásmód miatt ugyan elkülönülnek, de az egyes elemek összetartozásának kifejezésére – vagyis, hogy a név mely elemekre terjed ki – az elemeket egybeírjuk. A toldalékokat – néhány kivételtől eltekintve – közvetlenül illesztjük a névhez;

Sándor: a keresztnéveket a családnevekhez hasonlóan nagybetűvel írjuk;

Duna melléki: a tárgyas, határozós, névutós stb. szerkezeteket tulajdonnévként különírjuk, és a szerkezet első tagját nagybetűvel kezdjük;

Petőfi-emlékhelyek: a tulajdonnevek és a köznevek gyakran lépnek egymással valamilyen jelöletlen összetételnek tekinthető kapcsolatba; ilyenkor a szoros összetartozást kötőjel jelöli;

Szerelem gyöngyei ciklus, Felhők, A jó öreg kocsmáros, A csárda romjai, Az őült, Tündérialom, Szilaj Pista, Tigris és a hiéna: A költői művek többszavas címeiben az első szót és a tulajdonneveket írjuk nagy kezdőbetűvel. Ha a címeket szövegbe illesztjük, általában nem szükséges őket idézőjelbe tenni vagy más módon kiemelni. A ragokat és a jeleket a címekkel általában egybeírjuk, kivéve, ha a cím valamilyen írásjelre (pl. ?) vagy ragra végződik, ilyenkor kötőjellel kapcsoljuk hozzá.

6. feladat

Példasorok a toldalékoláshoz:

forintban forinthez forinttól forintnak forintról forintból
országban országhoz országtól országnak országról országból
magyarban magyarhoz magyartól magyarnak magyarról magyarból
versenyez versenyben versenyé versenynek versenyhez versenyről

Példamondatok a kiválasztott szavakkal:

A forintnak hónapok óta töretlenül nő az értéke.
Az lenne a jó, ha Magyarországról csak jó híreket lehetne hallani.
Minden magyarnak kötelessége anyanyelve kincseinek őrzése.
Ebben a versenyben csak győztesek lehetnek.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

- **Kökény Sándor:** Gépírás I. a közgazdasági szakközépiskola, a középiskolák, a gépíró és gyorsíró szakiskola számára, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 9. átdolgozott kiadás, 1993.
- **Kökény Sándor:** Gépírás II. a közgazdasági szakközépiskola, a középiskolák, a gépíró és gyorsíró szakiskola számára, Tankönyvkiadó, Budapest, 1992.
- **Dr. Kalotay Kálmán:** A gépírás tanítás módszertana, Tankönyvkiadó, Budapest, 1990.
- **Elbert Gyuláné—Héger Ferencné—Hollósi Béláné—Mogyorós Gabriella—Seidler Gizella:** Gépírás a betűtanulástól a hivatalos levelekig, 8. kiadás, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2003.
- **Jakabné dr. Zubály Anna:** Billentyűkezelés I. Az I, T, M, Á, G betűk, NSZFI, Gépírás és iratkészítés követelménymodul (1617-06), A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-002-50
- **Jakabné Dr. Zubály Anna:** Cél: a hibátlan írás!, NSZFI, Gépírás és iratkészítés, A követelménymodul száma: 1617-06, A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-011-50
- 50/1999. (XI. 3.) EüM. rendelet a képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről
- **Dr. Gyetvainé Nevelős Erzsébet—Hollósi Béláné—Seidler Gizella:** Információkezelés. B + V Lap- és Könyvkiadó Kft., 2002.
- **Forrai Sándor—Forrai Sándorné—S. Forrai Rege:** Gépírás számítógépen I-II. Forrai Gazdasági Akadémia Kft., 2002.
- **Kökény Sándor:** Gépírás író- és számítógépen. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2007.
- **Szepesy Gyula:** Nyelvi babonák, Gondolat Kiadó, Budapest, 1986.
- Húsvéti teríték, Szerkesztő: **Szabó Magda**, Könyvet tervezte: Varga Ferenc, OFFICINA Nyomdaipari Oktató és Termelő Kft. Szeged
- **Cs. Nagy Lajos:** Helyesírási gyakorlókönyv, Magyar Eszperantó Szövetség, Budapest, 1990.
- **A magyar helyesírás szabályai** (11. kiadás), Akadémiai Kiadó, Budapest, 1985.
- **Helyesírási kézikönyvtár**, Szerkesztők: Deme László és Fábián Pál, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.
- **Idegen szavak és kifejezések szótára**, Szerkesztette: Bakos Ferenc, Akadémiai Kiadó – Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1974.
- **Bencédy József—Fábián Pál—Rácz Endre—Velcsov Mártonné:** A mai magyar nyelv (Nyolcadik kiadás), Tankönyvkiadó, Budapest, 1991.
- <http://www.3-evezred.hu/UserFiles/Image/200708/19ora0001.jpg> – hagyományos stopper (2010. július 25.)

- http://files.mozgasvilag.hu/prod/silva_stopper_starter.jpg – modern stopperóra (2010. július 25.)
- http://iwa.manna.ro/UserFiles/Image/2008/09/26/10erdelytv_studio_ae_o1.jpg (2010. július 25.)
- <http://www.idegen-szavak.hu> (2010. augusztus 2.)

MUNKANYELV

A(z) 1586–06 modul 008–as szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
55 346 01 0000 00 00	Jogi asszisztens
54 321 01 0010 54 01	Rádióműsor-vezető, konferanszié
54 321 01 0010 54 02	Televízióműsor-vezető, konferanszié
54 321 01 0010 54 03	Újságíró I.
54 321 01 0100 52 02	Lapkiadói újságíró-szerkesztő munkatársa
54 321 01 0100 52 03	Rádióműsor-szerkesztő munkatársa
54 321 01 0100 52 04	Televízióműsor-szerkesztő munkatársa
54 321 01 0100 52 05	Újságíró II.

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

14 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet

1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:

Nagy László főigazgató